Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГЕЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН · 9 сентябрь 1971 йил пайшанба ◆ № 208 (15.078). ◆ Баҳоси 2 тийин.

Улуғ Октябрнинг 54 йиллиги шарафига меҳнат совғалари

КОЛХОЗ РАИСИ

Колхоз раиси — қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг командири, кўп тармоқли ва йирик хўжаликнинг раҳбари, меҳрибон мураббийси. Колхоз раиси — ташкилотчи, колхоз хонадонининг сардори, тадбиркор ва ташаббускор раҳбар. У қишлоқда партия ва ҳукуматимиз сиёсатини изчиллик билан, оғишмай амалга оширишда, меҳнаткашларнинг орзу-ниятларини рўёбга чиқаришда ўз вақти-соати билан ҳисоблашмайдиган, билим-тажрибасини, куч ва ғайратини сира аямайдиган тиниб-тинчимас раҳбар, дўст ва ўртоқдир.

Ана шундай ажойиб фазилатлар эгаси бўлган колхоз раисларини етти яшардан етмиш яшаргача бўлган ҳамма кишилар эъзозлайди, қадрлайди, ўз маслаҳатгўйи, қишлоқнинг ҳақиқий отахони деб иззат-ҳурмат қилади. Колхозчилар унга юксак ишонч билдириб, бебаҳо бойликларини, коллектив хўжалик тақдирини топшириб қўйишади. Колхоз Уставига биноан демократик принциплар асосида умумий мажлисда сайланган раис ўзига билдирилган ишончни муқаддас бурч деб билади ҳамда уни ҳалоллик билан бажариш йўлида беминнат меҳнат қилади, жонбозлик кўрсатади.

Ўзбекистон партия ташкилоти колхозларни ишнинг кўзини биладиган жонкуяр, ташкилотчи раислар билан мустаҳкамлаш юзасидан катта тадбирлар кўрди. Колхоз раисларини ўқитиш, тарбиялаш, уларга илғор тажрибаларни ўргатиш бўйича амалга оширилган ва оширилаётган тадбирлар яхши натижалар бермоқда.

Қорақалпоғистон АССР Амударё районидаги Крупская номли колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ойимхон Камоловани ким танимайди, дейсиз? У раҳбарлик қилаётган хўжалик йилдан-йилга ривож топиб, юксалиб, мустаҳкамланиб бормоқда. Колхозда пахта ҳосилдорлиги кейинги йиллар ичида 8-10 центнер кўтарилди. Йиллик даромад ҳам ошди. Сўнгги беш-олти йил давомида неча ўнлаб колхозчилар ҳовли тўйлари ўтказишди, қишлоққа социалистик маданият дадил кириб келди. Буларнинг ҳаммасида жамоатчи, жонкуяр раис Ойимхон Камолованинг хизмати катта.

Наманган область, Поп районидаги Ленин орденли Ленин номли колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Аҳмаджон Одилов, Сирдарёдаги Ленин номли колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Назира Йўлдошева, Жиззах районидаги Ленин орденли «Москва» колхозининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамроқул Носиров ва меҳнат фронтининг юзлаб ажойиб командирлари шулар жумласидандир.

Улар ўз меҳнатлари, ташкилотчиликлари билан эл-юрт олдида катта обрў-эътибор қозонишди. Колхоз партия ташкилоти, коммунистлар билан биргаликда тинмай ишлашди, изланишди, ижод қилишди, одамларнинг қалбига йўл топа олишди. Чинакам одамийлик, инсоний фазилат эгаси бўлиш, жонкуярлик, камтаринлик меҳнатсевар раисларимизни улуғлайди, обрўсига-обрў қўшади. Шу боисдан ҳам ана шу раисларимиз раҳбарлик қилаётган хўжаликлар республикамизнинг кўрки ва ифтихори, кўзгуси ҳисобланади.

Колхозчилар хоҳиши ва иродаси билан хўжаликка бош қилиб сайланган раис олдида турган вазифалар бағоят масъулиятли ва шу билан бирга шарафлидир. Колхоз раиси ҳаммадан кўра камтар, одобли, дилкаш ва покиза бўлиши, хулқ-атвори, юриш-туриши, олиҳиммат ва олижанoблиги, очиқ кўнгиллилиги, айни вақтда принципиаллиги билан ажралиб туриши керак. Улуғ устозимиз Владимир Ильич Ленин айтганидек, омма орасида яшамоқ керак, кайфиятни билмоқ керак... Оммани тушунмоқ керак. Унга яқинлаша билиш керак. Унинг тўла ишончини қозонмоқ керак.

Манманликка берилиб кетиш, одамлар билан ҳисоблашмай иш кўриш, кибрланиш, ўзининг шахсига бино қўйиб, коллективдан ажралиб қолиш, шуҳрат кетидан қувиб, нотўғри йўлларга кириб кетиш, ошна-оғайнигарчилик ва қариндош-уруғчиликка берилиб кетиш, активларга, коммунист ҳамда комсомолларга, донишманд деҳқонларга таянмаслик — колхоз раҳбарининг обрўсини тўкади, уни оммадан ажратиб қўяди, ишлаб чиқаришга путур етказади.

Афсуски, кўп сонли, соф виждонли раисларимиз орасида коллективнинг ютуғини «меники» деб талтайиб кетган, босар-тусарини билмай қолганлар ҳам йўқ эмас. Масалан, Бухоро районидаги Ленин номли колхознинг собиқ раиси Ислом Ярашев раислик лавозимини суиистеъмол қилиб, маишатпарастликка берилиб кетди, ахлоқий томондан бузилди. Ичкиликбозлик, манманлик, ўзига ортиқча бино қўйиш, маишатга берилиш натижасида у эл-юрт олдида обрўсизланди. Колхозчилар кеккайган ва ҳеч кимни менсимай қўйган Ислом Ярашевни вазифасидан бўшатиб қўйишди. Андижон районидаги Навоий номли колхознинг собиқ раиси Қаюм Йўлчиев эса ўз атрофига лаганбардор кишиларни тўплаб, маишатга муккасидан кетди, одамларга ишонмай қўйди. Оқибатда хўжалик ишлари ҳам издан чиқди. Пахта ҳосилдорлиги бир йилда 27 центнердан 19 центнерга пасайди. Колхозчиларнинг умумий йиғилиши гердайиб кетган, ишлаб чиқаришни бутунлай издан чиқариб юборган Йўлчиевни вазифасидан четлаштирди.

КПСС XXIV съезди колхоз демократиясини янада мустаҳкамлаш йўли билан қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини янада юксалтириш зарурлигини алоҳида таъкидлади. Партия кўрсатмаларини қишлоқда рўёбга чиқаришда колхоз партия ташкилотлари муҳим роль ўйнайди. Негаки, колхоз бошланғич партия ташкилоти — қишлоқ меҳнат аҳлининг сиёсий раҳбари, етакчи кучи, тарбиячиси ва тарғиботчисидир. Қишлоқдаги жўшқин турмушнинг барча ҳаётий масалаларини партия ташкилоти йўналтириб туради. Республикамиздаги кўпгина колхоз бошланғич партия ташкилотлари ўз фаолиятларида бунга қатъий амал қилаётирлар. Лекин айрим колхозларда бошланғич партия ташкилотлари ўз мавқелари даражасида турмайдилар, оммавий-сиёсий ва тарбиявий ишларни баъзан унутиб қўйиб, нуқул хўжалик юмушларига берилиб кетадилар.

Колхоз бошланғич партия ташкилотининг секретари хўжалик тақдири, ишлаб чиқариш жараёнлари учун, колхоз ҳаёти учун раис билан баббаравар масъулият ҳис этиши керак. Бинобарин, унинг мавқеини ҳар тарафлама ошириш лозим. Бошланғич партия ташкилоти ҳисобида турувчи ҳар бир коммунист — раисдан тортиб оддий колхозчигача — партия ҳаётининг ленинча нормаларига амал қилиши шарт ва бу унинг муқаддас бурчи.

Коммунистик қурилиш авж олиб кетган ҳозирги даврда, қишлоқда катта социал-иқтисодий, маданий ўзгаришлар рўй бераётган, хўжалик ишлари илмий асосга, ишлаб чиқариш эса комплекс механизация негизига қурилаётган бир вақтда колхоз раиси юксак талаблар даражасида турмоғи, замон билан ҳамнафас иш тутмоғи лозим. Колхоз раиси бундан ўн йил, ёки беш йил илгариги раис эмас. У маънавий онгли, юксак дидли ҳозирги замон кишиси. Шундай бўлса-да, у ўз билим ва тажрибасини муттасил бойитиб бориши, ишлаб чиқариш равнақи ҳақида ҳамиша ўйлаши, қайғуриши, изланиши, ҳар бир масалани ҳал этишда ақл-идрок ва сабр-тоқат билан иш тутиши, ҳар соҳада ўзига ҳамда бошқаларга талабчан бўлиши керак.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган IV пленуми «Алмашлаб экишни жорий этиш асосида чорвачиликнинг мустаҳкам озуқа базасини вужудга келтириш соҳасида республика партия ташкилотларининг вазифалари тўғрисида» қарор қабул қилди. Бу муҳим ҳужжатда пахтачилик истиқболи ҳам кўзда тутилган. Пленум қарорларининг сўзсиз бажарилишини таъминлаш колхоз раҳбарларидан алоҳида жонбозлик кўрсатиб, оқилона ва режали иш тутишни тақозо этади.

Пахта йиғим-терими оммавий равишда бошланаётган, 4 миллион 400 минг тонналик кўкўпар «оқ олтин» хирмони бунёд этиш учун кураш кун сайин, соат сайин қизғин тус олаётган шу дамларда раисларимиз олдида ҳар қачонгидан ҳам шарафли ва масъулиятли вазифалар турибди. Ҳар бир колхозчининг, ҳар бир хонадоннинг турмуши, маданий-маиший аҳволи, одамларнинг юриш-туриши тўғрисида доимий ғамхўрлик қилиш — унинг асосий бурчидир. Колхоз қишлоқларини ободонлаштириш, янги уй-жойлар қурилишини тезлаштириш, водопровод, канализация, дорихона, шифохона, болалар муассасалари ва бошқа маданий-маиший муассасалар қурилишини кенг кўламда олиб боришни таъминлаш, хуллас, халқ фаровонлиги учун нимаики зарур бўлса, барчасини бажо келтириш колхоз раиси, правление аъзоларининг диққат-марказида бўлмоғи шарт. Бошланғич партия ташкилотлари эса бу ишга бошчилик қилишга даъват этилгандирлар.

Бизнинг раисларимиз коммунизм улуғ ишига, халқ, партия ишига содиқ бўлган, коллектив хўжаликнинг равнақи йўлида нимаики талаб қилинса бажаришга ҳамиша тайёр турган, ақл-заковатли, жўшқин қалбли, меҳри дарё кишилардир. Улар КПСС XXIV съезди қарорларини ҳаётга тадбиқ этиш йўлида мўл-кўлчилик учун, меҳнаткашларнинг бахт-саодати учун куч-га-куч, ғайратга-ғайрат қўшиб ишламоқдалар ва шу улуғ мақсад сари бундан буён ҳам ҳормай-толмай меҳнат қилаверадилар.

ПАХТАКОРЛАРНИНГ қанотли дўстлари ёрдамга келди. Улар кунига гектар-гектар ғўзаларга химикатлар сепмоқдалар. Суратда: Сурхондарё область Шеробод районидаги Охунбобоев номли совхозда сўнгги гектарлардаги ғўзани самолёт ёрдамида дефолиация қилиш пайти. А. Тўраев фотоси.

ХОРАЗМ ДЕҲҚОНЛАРИ КЕНГАШИ

УРГАНЧ. (Телефон орқали олинди). Урганч районидаги Калинин номли колхозда Хоразм область қишлоқ хўжалик ходимларининг кенгаши бўлди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IV пленумининг алмашлаб экишни жорий этиш асосида чорвачиликнинг мустаҳкам озуқа базасини вужудга келтириш соҳасида республика партия ташкилотининг вазифалари тўғрисидаги қарори ҳамда қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларининг вазифалари муҳокама этилди. Бу масалалар юзасидан меҳнаткашлар депутатлари область совети ижроия комитетининг раиси Р. Эшчонов ва область партия комитетининг секретари Х. Матрасулов ўртоқлар доклад қилдилар.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов қатнашди ва нутқ сўзлади.

Кенгашда алмашлаб экишни жорий этиш юзасидан ишлаб чиқилган тадбирлар маъқулланди. Бу йил мамлакатга 410 минг тонна Хоразм пахтаси етказиб бериш, машина терими юзасидан олинган социалистик мажбуриятни сўзсиз бажариш режалари белгиланди ва областдаги барча қишлоқ хўжалик меҳнаткашларига қарата мурожаат қабул қилинди.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»нинг ПАХТА ШТАБИГА ХАБАР БЕРАДИЛАР

ТЕЛЕФОНДА:

ТЕРМИЗ

Райондаги Ленин номли колхоз пахтакорлари тўққизинчи беш йилликнинг қалдирғоч йили «оқ олтин»ини йиғиб-териб олишда пешқадамлар сафида бормоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг «Социалистик мусобақани ташкил этишни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарори хўжаликнинг кўпминг килограммчи чеварларини янги марраларга отлантирди. Кўпминг килограммчилар мусобақасига қўшилган А. Тангрибердиева, У. Сайидқулова, Г. Авазова каби ўнлаб теримчилар ҳозиргача эл хирмонига бир ярим-икки тоннадан «оқ олтин» тўкдилар. Уларнинг ҳар бири Улуғ Октябрнинг 54 йиллик байрамига қадар 10-15 тоннадан дурдона териб беришга аҳд қилдилар.

ПАХТАКОР

Чўл бағридаги «Самарқанд» совхозининг байроғида «Ҳурмат Белгиси» ордени порлаб турибди. Совхоз деҳқонлари пахтачиликни комплекс механизациялаш йўлида эришган улкан ғалабалари учун бу юксак нишонга сазовор бўлганлар. Бу йил совхоз деҳқонлари ҳар қачонгидан мўл ҳосил етиштирдилар. Улар давлатга 14 минг тонна «оқ олтин» топширадилар. Шунинг 11 тоннаси «зангори кема»ларда териб олинади. Совхозда 150 механик-ҳайдовчи социалистик мусобақага қўшилиб, ҳар бир машинада ўртача 80-100 тоннадан пахта теришга эришмоқчи. Совхоз пахтазорларига «зангори кема»ларнинг дастлабки группаси тушиб, ҳар машинада кунига 4-5 тоннадан пахта терилмоқда.

ЖИЗЗАХ

«Коммунизм» колхози пахтакорлари «оқ олтин» ҳосилини йиғиштириб олишда район хўжаликлари орасида пешқадамлик қилмоқда. Хўжаликда ҳар куни йиллик планнинг икки-икки ярим процента ҳисобида пахта тайёрланмоқда. Колхоз пахта тайёрлаш йиллик планини 20 процент бажариб қўйди. Бойқўзи Умматов, Уриш Бозоров, Мингбой Қозоқов ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларда йиллик пахта тайёрлаш плани 20-25 процентга етди. Колхоз пахтакорлари пландаги 2 минг 800 тонна ўрнига 3 минг 500 тонна дурдона териб олиш учун бел боғлаганлар. Улар йиллик планни 5 октябрга, юксак мажбуриятни эса 15 октябрга бажариш режасини тузганлар.

Куни кеча бу хўжаликда машина терими ҳам бошланди. Пахта теримига тахт қилиб қўйилган 18 терим машинасининг 4 таси пахтазорларга оралади.

Районнинг Ленин номли, Навоий номли, колхозларида ҳам пахта йиғим-терими зўр уюшқоқлик билан бормоқда.

М. АЛИҚУЛОВ,
район партия комитетининг инструктори.

«ЗАНГОРИ КЕМА»ЛАР ЙЎЛГА ЧИҚДИ

ДЎСТЛИК («Совет Ўзбекистони» мухбири). Бу йил она-Ватанга 80 минг тоннага яқин «оқ олтин» топшириш ва етиштирилган ҳосилнинг ҳаммасини машиналар билан териб олиш юзасидан катта ватанпарварлик ташаббусини бошлаб берган Дўстлик райони пахтакорлари машина теримини Сирдарё областида биринчи бўлиб бошладилар. «Октябрь 50 йиллиги» совхози далаларида шу кунларда 20 тадан ортиқ машина теримга тушди. Совхознинг моҳир механик-ҳайдовчилари А. Жуманов, Э. Жалиловларнинг ҳар бири кунига 2-3 тоннадан пахтани бункердан тўкмоқдалар. Шунингдек Саркисов номли совхоз механизаторлари ҳам машина теримига қизғин киришдилар. Механик-ҳайдовчилар И. Абдуллаев, Х. Зикралиев, П. Ашуров, Қ. Жабборов ва бошқалар ўз зиммаларига олган мажбуриятларини шараф билан бажариш учун ҳар куни 2-3 тоннадан пахта термоқдалар. Район бўйича биринчи куни 100 тоннадан ортиқ пахта машиналар билан териб олинди. Машина терими қизғин тус олмоқда.

«ЛУНА-18» АВТОМАТ СТАНЦИЯСИ ОЙ АТРОФИ ОРБИТАСИДА

ТАСС АХБОРОТИ

Илгари хабар берилганидек, шу йил 2 сентябрда «Луна-18» автомат станцияси Ой сари йўл олди. Ер-Ой трассаси бўйлаб учиш чоғида станция билан 29 марта алоқа сеанси ўтказилиб, шу пайтда учиш траекториясининг параметрлари ўлчанди ва станция ичидаги системалар иши текшириб кўрилди. Станциянинг Ой атрофи фазосида ҳисоблаб қўйилган нуқтага чиқиб олишини таъминламоқ учун 4 ва 6 сентябрь кунлари учиш траекторияси ростлаб қўйилди.

Телеметрик ўлчаш маълумотларига кўра, станция ичидаги аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координация ҳисоблаш маркази олинаётган маълумотларни ишлаб чиқмоқда.

АНДИЖОНДА БИРИНЧИ

АНДИЖОН [«Совет Ўзбекистони» мухбири]. КПСС XXIV съезди қарорларини изчиллик билан амалга ошириш учун курашаётган Ленин районидаги Ленин номли колхознинг Обиджон Қирғизов бошлиқ бригадаси аъзолари Андижон областида биринчи бўлиб пахта тайёрлаш йиллик планини бажардилар. Янги ўзлаштирилган 30 гектар адр ернинг ҳар гектаридан 15 центнердан «оқ олтин» териб олинди. Ҳосилнинг ҳаммаси биринчи сортга қабул қилинди.

Ойгул Бахтиёрова, Омонхон Йўлдошева каби чевар теримчилар ҳозиргача 2,7-3 тоннадан пахта териб планнинг бажарилишига муносиб ҳисса қўшдилар.

Бригада аъзолари даладаги пахтани чамалаб кўриб ҳосилдорликни гектар бошига 35 центнерга етказиш мажбуриятини олдилар.

А. ҚУРОНБОЕВ.

Тошкент шаҳар партия комитетининг пленуми

Тошкент шаҳар партия комитетининг 7 сентябрда бўлиб ўтган пленумида шаҳар партия ташкилотининг КПСС XXIV съезди ҳамда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IV пленумининг қарорлари асосида капитал қурилишни янада яхшилаш юзасидан вазифалари муҳокама қилинди. Шаҳар партия комитетининг секретари К. П. Дудин ана шу масала хусусида доклад қилди. Пленум Сирдарё областининг колхоз ва совхозларидаги оталиқ ишини кучайтириш тўғрисидаги масалани ҳам қараб чиқди. Шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари В. В. Окунский доклад қилди.

Муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди. (ЎзТАГ).

4.400.000 ТОННА УЧУН

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1971 йил 8 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ
(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Машинада бир кунда	Мавсум бошидан машинада
Қашқадарё	1,87	12,71	—	—
Сурхондарё	1,23	10,58	0,48	2,00
Андижон	1,08	4,76	—	—
Бухоро	0,79	3,83	—	—
Фарғона	0,96	2,77	—	—
Наманган	0,82	2,07	—	—
Сирдарё	0,27	1,32	—	—
Тошкент	0,35	1,19	0,04	0,04
Самарқанд	0,16	0,49	—	—
Хоразм	—	—	—	—
ҚҚ АССР	—	—	—	—
Республика бўйича:	0,69	3,39	0,05	0,18
Шу жумладан ингичка толали пахта:				
Сурхондарё	1,31	10,37	—	—
Қашқадарё	0,65	2,20	—	—
Бухоро	0,32	0,61	—	—
Республика бўйича:	1,07	7,59	—	—

Л. И. БРЕЖНЕВ ВА М. А. СУСЛОВ ЎРТОҚЛАРНИНГ ЎРТОҚ Л. ЛОНГО БИЛАН УЧРАШУВИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев ва КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари М. А. Суслов Совет Иттифоқида дам олаётган Италия Компартиясининг Бош секретари Луижи Лонго билан 7 сентябрда учрашдилар.

КПСС билан Италия Компартияси ўртасидаги муносабатлар учун характерли бўлган дўстона ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган суҳбат давомида ҳар икки томонни қизиқтирувчи актуал масалалар муҳокама қилинди.

Суҳбатда КПСС Марказий ревизия комиссиясининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети халқаро бўлими мудирининг ўринбосари В. В. Загладин қатнашди.

Луижи Лонго 7 сентябрь кечқурун Совет Иттифоқидан жўнаб кетди. (ТАСС).

ҚИЗҒИН ҚУТЛОВЛАР

Миллий байрам — Болгарияда социалистик революциянинг 27 йиллиги муносабати билан Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорний ва А. Н. Косигин ўртоқлар Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, ССР Иттифоқи Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети, бутун совет халқи ва шахсан ўз номларидан Т. Живков ва С. Тодоров ўртоқларга, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетига, Болгария Халқ Республикаси Давлат Кенгаши ва Министрлар Советига, барча қардош болгар халқига энг қизғин қутловлар ва энг яхши истаклар йўлладилар.

1944 йилнинг 9 сентябрида эришилган ғалаба, дейилади қутловда, болгар халқининг ўз миллий ва социал озодлиги учун узоқ вақт олиб борган курашининг якуни бўлди. Болгария меҳнаткашлари монархия-фашист режимига барҳам бериб, социалистик жамият қуриш йўлига ўтиб, ўзининг синалган авангарди — Болгария Коммунистик партиясининг раҳбарлиги остида фидокорона меҳнат қилиб, халқ ҳокимияти йилларида ажойиб муваффақиятларга эришдилар.

Совет кишилари, дейилади табрикнома пировардида, Совет Иттифоқи билан Болгария Халқ Республикаси ўртасида сиёсий, иқтисодий ва маданий ҳаётнинг ҳамма соҳаларида муттасил ривожланиб бораётган дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорлик муносабатларини юксак даражада қадрлайдилар. Совет — Болгария ҳамкорлигининг ривожланиши ва такомиллашиши бизнинг мамлакатларимизда коммунистик ва социалистик қурилиш вазифалари муваффақиятли ҳал этилишига хизмат қилади. Совет Иттифоқининг коммунистлари ва барча меҳнаткашлари КПСС XXIV съездининг қарорларига амал қилиб бундан буён ҳам ўз куч-қувватларини совет—болгар дўстлигини янада мустаҳкамлашга қаратади.

* * *

Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорний ва А. Н. Косигин ўртоқлар Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети номидан ва шахсан ўз номларидан Корея Халқ Демократик Республикаси тузилганининг 23 йиллиги муносабати билан Ким Ир Сен ва Цой Ен Ген ўртоқларга ва улар орқали қардош корейс халқига самимий табриклар ва яхши истаклар йўлладилар.

Кореяда халқ демократик тузумининг ғалабаси, дейилади табрикномада, социалистик ривожланиш йўлини танлаб олган корейс халқининг ҳаётида туб ўзгариш ясаган тарихий воқеа бўлди. Социалистик Корея халқ ҳокимияти бунёдга келиш санасини экономика, фан ва маданиятни ўзининг Меҳнат партияси раҳбарлиги остида қардош корейс халқининг фидокорона меҳнати билан янада юксалтирган бир вазиятда кутиб олмоқда.

Табрикномада ишонч билдириб айтиладики, партияларимиз, мамлакатларимиз ва халқларимиз ўртасидаги қардошларча дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам муносабатлари марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализми принциплари асосида, социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари жипслигини мустаҳкамлаш, империализм кучларига қарши, тинчлик ва миллий мустақиллик учун кураш манфаатлари йўлида бундан буён ҳам ривожланиб бораверади. (ТАСС).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

ЖАНГОВАР ВА СИЁСИЙ ШТАБ

Совет халқи жонажон партиямиз XXIV съезди қарорларини амалга ошириш учун зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқда.

Съезд қарорларини тўла-тўкис бажаришда район партия комитетлари ғоят катта роль ўйнашлари ҳаммага аён. Чунки улар ишлаб чиқаришга анча яқин турадилар. Айниқса, қишлоқ райкомлари колхозчилар ва совхоз ишчилари билан бирга нафас оладилар. Уларнинг фаолиятига бевосита раҳбарлик қиладилар, қишлоқнинг кўп қиррали ҳаётидан доимо хабардор бўлиб турадилар. Шунинг учун ҳам партия ва унинг ленинчи Марказий Комитети район партия комитетларининг ишига жуда катта эътибор бериб, уларнинг обрўйи ва таъсир кучларини ошириш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилиб келмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг Липецк область, Добринко район партия комитетининг иши тўғрисида қабул қилган қарорида қишлоқ район партия ташкилотларининг вазифалари аниқ ва равшан кўрсатиб берилган.

КПСС XXIV съезди район партия комитетлари олдига жуда катта ва жанговар вазифаларни қўйди. Қишлоқ хўжалигига партия раҳбарлиги савиясини ҳар тарафлама ошириш, янги беш йиллик Директиваларн муносабати билан олинган социалистик мажбуриятларни бажаришгина эмас, балки уни ошириб адо этишга қишлоқ меҳнаткашларини илҳомлантириш, уларнинг ижодкорлик фаолиятига омилкорлик билан бошчилик қилиш, деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларини янада кўпайтиришни таъминлаш каби муҳим вазифалар шулар жумласидандир.

Бу вазифаларни бажаришда райком бюроси муҳим ўрин тутади. Маълумки, райком бюроси район партия ташкилотининг сиёсий ва жанговар штаби, коллектив раҳбарлик ва коллегиал асосда иш олиб боришнинг амалдаги ифодасидир. Районнинг кўп қиррали ҳаётига тааллуқли барча масалаларни райком бюроси кўради ва уни ҳал этиш учун конкрет чора-тадбирлар белгилайди, бошланғич партия ташкилотлари, айрим коммунистларнинг фаолиятига баҳо беради.

Кейинги йилларда район партия комитетлари фаолиятида кўпгина янгиликлар, янги услуб ва методлар пайдо бўлди. Райком бюролари асосий эътиборни район партия комитети аралашуви албатта лозим бўлган туб масалаларни ҳал қилишга қаратадиган, аниқ ва реал планлар белгилаб олиб, уларни бажариш учун ишчанлик билан киришадиган бўлиб қолдилар.

Район партия комитети бюроси фаолиятини активлаштиришда ишни перспектив планлаштириш муҳим роль ўйнамоқда. Область, шаҳар ва район партия комитетлари бир неча йилдан бери ана шундай план асосида иш олиб бормоқдалар. Бу ўзининг ижобий самараларини бермоқда. Перспектив план бир йилга мўлжаллаб тузилади. Айни вақтда ҳар бир квартал учун тузилган планлар ҳам бўлади. Пленумларда ва бюро мажлисларида коммунистларнинг ишлаб чиқаришдаги авангардлик роли, меҳнатни илмий ташкил қилиш, жамоат ишлаб чиқаришидаги илғор тажрибаларни кенг ёйиш, коммунистлар томонидан айтилган танқидий фикрлар ва таклифлар қандай бажарилаётгани каби масалалар тез-тез муҳокама қилинмоқда.

Бу соҳада Пахтакор район партия комитети бюроси диққатга сазовор иш қилмоқда. Райком ва унинг бюроси район ташкилотлари фаолиятларини аниқ мақсад сари, олдинда турган муҳим вазифаларни бажаришга йўналтирмоқда. Райком ва унинг бюроси ташкилотларнинг кундалик ишларига бўлар-бўлмасга аралашавермайди. Бошқача қилиб айтганда, уларнинг ишини бажармаётир, балки аксинча район ташкилотларининг ташаббусини ҳар тарафлама авж олдирмоқда, раҳбар кадрларда топширилган иш участкаси учун масъулиятни оширмоқда. Кейинги пайтларда бюро мажлисларида, жумладан, қуйидаги масалалар муҳокама қилинди: «Мирзачулсовхозстрой» тресги коммунистларининг авангардлик роли ҳақида, бошланғич партия ташкилотларида коммунистлар томонидан КПСС Устави талабларининг бажарилиши, бошланғич партия ташкилотларининг ҳисоботи, «Самарқанд» совхози партия комитетининг пахтачиликни комплекс механизациялашга раҳбарлик қилишдаги иш тажрибаси ва бошқалар. Ҳар бир бюро мажлисига пландаги бирор масала қўйиладиган бўлди. Натижада пландан ташқари кўриладиган масалалар сони камайди. Бу иш эса қабул қилинган қарорларнинг бажарилиши устидан назоратни кучайтириш учун имкон берди.

Ҳар бир бюро аъзосининг, ҳар бир райком аъзосининг партия йиғилишларида иштирок этишлари қоида тусига кириб қолди. Бунинг натижасида мана икки йилдирки, районда партия йиғилишлари ўз вақтида ўтказилмоқда, уларда актуал масалалар юксак савияда муҳокама қилинмоқда ва конкрет қарорлар қабул этилмоқда.

Қабул қилинган қарорларнинг бажарилиши юзасидан райкомнинг бўлим мудирлари, секретарлари ҳар ойда бюро аъзоларига ахборот берадилар.

Қ. АҲМЕДОВ,
Ўзбекистон КП Сирдарё область комитетининг биринчи секретари.

Бюро эса ўз навбатида райком пленумларида, актив йиғилишларида аввалги пленумларда ва актив йиғилишларида қабул қилинган қарорларнинг бажарилиши ҳақида ҳисоб берадилар. Райком бюроси ишидаги бундай ибратли тажриба район партия ташкилотига олдинда турган вазифаларни муваффақиятли бажариш учун ёрқин йўл очиб берди. Ўтган беш йилликда район бўйича 19 минг 943 гектар янги ер очилди. Учта янги совхоз тузилди. Шу беш йил ичида 272 минг тонна пахта етиштирилди. Бу пландагидан 30 минг тонна кўпдир. Шу давр мобайнида бинокорлар 203 минг квадрат метрга яқин уй-жойни фойдаланишга топширдилар.

КПСС XXIV съезди қарорларидан руҳланган район меҳнаткашлари беш йиллик план топшириқларини тўрт йилда бажариш ташаббуси билан чиқдилар.

Ҳар бир коллективда ҳамжиҳатлик вазиятини вужудга келтириш, топширилган иш учун масъулиятни чуқур ҳис қилиш, уюшқоқлик ва мустаҳкам онгли интизомни қарор топтириш, райком бюросининг муҳим вазифаларидан ҳисобланади. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг II пленуми қарорида кадрларни ўрганиш, уларни танлаш, тарбиялаш ва жой-жойига қўйишга ҳамиша алоҳида эътибор билан қараш лозимлиги уқтириб ўтилган.

Область ва район партия комитетлари партия бюролари аъзоларининг составини яхшилаш, уларда ишчилар ядроси, хотин-қизларни, халқ хўжалиги, фан ва маданиятнинг турли тармоқларидаги мутахассисларни кўпайтиришга ҳам алоҳида эътибор бермоқдалар.

Герман Титов номли совхознинг механизациялашган пахтачилик бригадаси бошлиғи Инобат Охунованинг номи кўпчиликка маълум ва машҳур. У донгдор пахтакор, КПСС XXIV съездининг делегати. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган механизатор. Ильич район партия комитетининг бюро аъзосидир. Инобат Охунова район партия ташкилотининг омма орасида олиб бораётган ташкилотчилик ва идеология ишларида актив қатнашмоқда. Бюро аъзоси сифатида ҳар бир мажлисда дадил ва амалий фикрлар билан чиқади. Боёвут районидаги 1- «Боёвут» совхозининг бригада бошлиғи Уммат Бобоев ҳам райком бюроси аъзоси. Бундай коммунистлар район партия комитетлари бюро аъзолари составида анчагина.

В. И. Ленин ўз вақтида қуруқ гаплар ва ортиқча ёзишмаларни қоралаб, амалда нима бўлаётганини текшириш — энг асосий масала эканлигини қайта-қайта уқтирган эди. Бироқ афсуски, баъзан шундай ҳоллар ҳам учрамоқдаки, узундан-узоқ давом этадиган мажлислар ўтказилади, даста-даста қарорлар қабул қилинади. Лекин уларнинг ижросига келганда етарли қатъиятлик ва принципиаллик кўрсатилмайди.

Боёвут районининг бир қатор хўжаликлари кейинги йилларда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини кескин камайтириб юбордилар. Бунга раҳбарлар об-ҳавонинг ноқулай келганлигини, ернинг мелиоратив ҳолати ёмонлашиб кетганини сабаб қилиб кўрсатдилар. Район партия комитети бюроси мавжуд аҳволни яхшилаш юзасидан кўп чоралар белгилади. Лекин амалда кўзланган мақсадга эришилмади.

Район партия комитети бюроси кадрларни танлаш, тарбиялаш ва жой-жойига қўйишда ҳам етарли талабчанлик кўрсатмади. Партия ва давлат интизомини бузувчилар билан муроса қилиб келди. Мана бир мисол. «Коммунизм» колхозининг собиқ бош бухгалтери Қўчқоров халқ мулкини ўғирлагани учун шартли жазо олади. Шундай бўлса-да у партия сафида қолдирилади. Бунинг устига унга бошқа юқорироқ мансабни ваъда қиладилар. Яқинда область партия комитети бюроси район партия комитетининг кадрлар билан ишлашдаги фаолиятини муҳокама қилиб, тегишли қарор қабул қилди.

Партиямиз хўжалик ва тарбиявий ишнинг бир-бири билан мустаҳкам алоқада бўлиши зарурлигини доимо таъкидлаб келмоқда. Партиямиз раҳбар ходимларда улар қабул қиладиган иқтисодий ва маъмурий қарорларнинг тарбиявий оқибатлари ҳақида ҳамиша мулоҳаза юритишларини талаб қилмоқда. Шунинг учун ҳам райком бюроси кадрларни танлаш, тарбиялаш ва жой-жойига қўйишда чуқур масъулият ҳис қилиши, кадрларни ҳар томонлама ўрганиши керак.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» СИРДАРЁ ГРЭСИ ҚУРИЛИШИДА

Бир томонда гигант нур манбаи — «Сирдарё қуёши»нинг биноси қад кўтармоқда, бир томонда гўзал «Ширин» посёлкаси — бўлажак Ширин шаҳри бунёдга келмоқда.

— Шаҳар мана шу ердан бошланди, — дейди Сирдарё ГРЭСи қурилиши бошқармасининг бошлиғи С. С. Функ 350 ўринли болалар боғчаси ва 72 квартирали тўрт қаватли уйни кўрсатиб. (1-сурат).

Қурувчилар беш йилликнинг биринчи йилида бош корпус каркасини (пастдаги сурат) монтаж қилиш ишларини тамомлаш мажбуриятини олганлар.

Худойберди Зиёев ўзининг бутун меҳнат фаолиятини улкан нурхоналар бунёд қилишга бағишламоқда. У Фарҳод ГЭС, Қайроққум ГЭСи қурилишларида актив иштирок этган эди Сирдарё ГРЭСи қурилишига ҳам биринчилар қаторида келди ва экскаваторчи бўлиб ишлай бошлади (ўртадаги сурат).

Меҳнат инсонни безайди, нуфузли қилади. У ўзининг ҳалол меҳнати билан коллективнинг ҳурматини қозона олди.

Янги беш йилликда Сирдарё ГРЭСининг дастлабки агрегатлари ишга туширилиши керак. КПСС XXIV съезди Директиваларида ана шундай дейилади. Забардаст қурувчилар — нур манбаи ижодкорлари шу кунларда айниқса, зўр ғайрат билан меҳнат қилишмоқда ва яхши натижаларни қўлга киритмоқдалар.

Т. ЖАМОЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири
О. АДИЯНОВ фотолари.

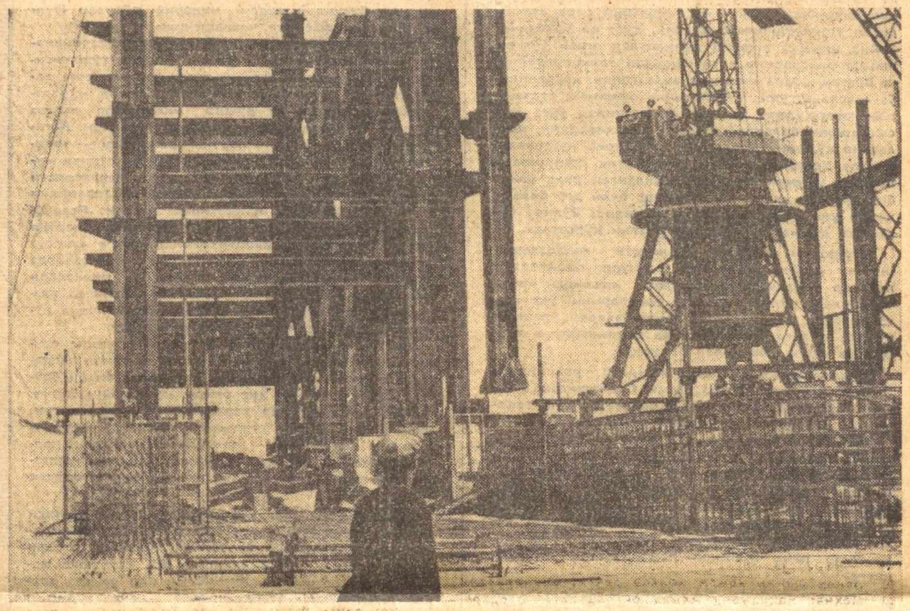

ЭЛ ДАСТУРХОНИГА

Республика областларида сабзавот, картошка, ҳўл мева, узум ва полиз экинлари маҳсулотлари тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1971 йил 6 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — сабзавот; учинчи стун — картошка; тўртинчи стун — ҳўл мева; бешинчи стун — узум; олтинчи стун — полиз маҳсулотлари.

Тошкент	60.4	69.9	36.9	13.4	63.6
Сирдарё	21.4	38.8	86.0	18.7	160.1
Фарғона	70.4	72.5	74.9	31.4	58.3
Наманган	97.6	60.2	71.5	32.8	104.9
Андижон	77.1	121.2	105.1	38.2	95.9
Самарқанд	63.2	43.4	60.3	22.7	50.8
Бухоро	69.6	—	99.1	10.6	91.4
Қашқадарё	64 0	55.4	25.9	61.4	33.1
Сурхондарё	102.8	111.7	35.8	26.5	87.7
Хоразм	52.8	—	114.8	1.8	33.8
ҚҚ АССР	42.0	42.6	108.7	3.1	19.5
Республика бўйича:	65.6	65.4	58.2	23.4	86.5

ТЕХНИКАНИ ШАЙЛАНГ!

Ўзбекистон ССР областларида пахта териш техникасини мавсумга тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1971 йил 6 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Мавжуд техникага нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — пахта териш машиналари; учинчи стун — пахтани қоп-қанорсиз ташийдиган прицеплар; тўртинчи стун — пахта юклағичлар; бешинчи стун — кўсак териш машиналари; олтинчи стун — подборщиклар; еттинчи стун — кўрак чувиш машиналари

Тошкент	95.3	90.3	85.0	64.6	77.9	79.9
Сирдарё	96.6	86.3	91.8	68.2	83.5	87.3
Фарғона	90.2	85.7	86.0	34.4	64.4	72.9
Наманган	96.2	88.5	91.6	60.0	83.3	71.6
Андижон	95.4	87.8	88.2	61.3	81.6	82.6
Самарқанд	97.3	86.5	85.1	64.4	82.4	74.0
Бухоро	94.7	87.7	83.4	71.4	73.0	74.4
Қашқадарё	93.1	84.5*)	83.1	77.7	94.2	80.8
Сурхондарё	91.2	80.4	73.4	56.5	64.8	64.5
Хоразм	83.7	84.7	79.6	43.4	46.8	55.4
ҚҚ АССР	49.2	79.6	69.9	27.0	34.3	42.5
Республика бўйича:	90.2	86.0	84.7	56.9	72.5	72.1

*) Маълумот аниқланган.

ОЗУҚА МЎЛ БЎЛСИН

Ўзбекистон ССР областларида дағал хашак жамғариш ва сенаж бостиришнинг бориши тўғрисида 1971 йил 6 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — жамғарилган дағал хашак; учинчи стун — бостирилган сенаж.

Тошкент	46.9	46.6
Сирдарё	52.4	36.2
Фарғона	58.1	27.4
Наманган	56.0	47.7
Андижон	57.6	53.1
Самарқанд	59.1	62.2
Бухоро	50.1	34.3
Қашқадарё	40.6	6.2
Сурхондарё	74.2	33.6
Хоразм	57.1	19.0
ҚҚ АССР	55.8	11.5
Республика бўйича:	54.2	36.4

*

Республикамиз саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотлари коллективлари КПСС Марказий Комитетининг «Социалистик мусобақани ташкил этишни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарорини қизғин маъқуллаб, бу борада конкрет тадбирлар белгиламоқдалар. Андижон пойафзал фабрикасининг пешқадам ишчилари Д. Мамадалиева, М. Азимова ўртоқлар (юқоридаги суратда) ўзаро мусобақада намуна бўлиб доимо аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришга эришмоқдалар. Ҳалим Мансуров эса (пастда) Тошкентдаги экскаватор заводининг меҳнат зарбдоридир. Моҳир токарь кундалик нормасини мунтазам бир ярим ҳиссадан ошириб бажариб, мусобақада илғорлар сафида бормоқда.

А. Тўраев ва А. Тўхтасинов фотолари.

*

Фотолавҳалар

ЖУРНАЛИСТЛАР БИРДАМЛИГИ КУНИ ШАРАФИГА

Республика пойтахти матбуотининг ходимлари журналистлар халқаро бирдамлик кунини нишонладилар. 8 сентябрда бўлган тантанали мажлис ана шу шонли санага бағишланди. Йиғилишда Ўзбекистон Журналистлари союзи правлениесининг секретари Ҳ. Тожибоев нутқ сўзлади. Қаҳрамон журналист Юлиус Фучик номидаги пионер дружиналари ва отрядлари йиғилиш аҳлини байрам билан қутлашди.

Тошкентда ўттизинчи йилларда Юлиус Фучик тушган уйлардан бирига ўрнатилган мармар тахта ёнига журналистлар халқаро бирдамлиги кунида гулдасталар қўйилди.

(ЎзТАГ).

ОЗАРБАЙЖОН КИТОБЛАРИ ҲАФТАЛИГИ

8 сентябрда Тошкентда Озарбайжон китоблари ҳафталиги тантанали суратда очилди. Шаҳардаги учта йирик китоб дўконлари жавонига Бокудан олинган қардош республика меҳнаткашларининг коммунистик қурилишда эришган муваффақиятларини ҳимоя қилувчи Озарбайжон шоирлари ва ёзувчиларининг асарлари қўйилган.

Самарқанд, Бухоро, Чирчиқ шаҳарларидаги китоб дўконлари ҳам Озарбайжон китоблари билан тўлдирилган.

(ЎзТАГ).

Ажаб савдолар

ҚОҒОЗДА ҚОЛДИ

Оддий оқ қоғозда нималар сақланмайди - дейсиз. Қоғозни қора қилиб папкага солиб қўйилса, йиллар давомида тураверади. Керак бўлганда шу қоғоздаги рақамларни олиб, ҳисобот ёзаверасиз. Шўрчи район маиший хизмат кўрсатиш комбинати раҳбарлари столининг тортмасидаги папка ичида ҳам кўп нарсалар ёзиб қўйилган. Ўша папкадаги ёзувлардан нусхалар келтириб ўтайлик.

«Шўрчи районидаги 2-РТС поселкасида маиший хизмат кўрсатиш уйи очилсин. Атрофдаги бешта колхоз ва совхоз меҳнаткашларининг талаб ва истаклари ҳисобга олиниб, бу маиший хизмат кўрсатиш уйида кийим тикиш-бичиш, сартарошлик, фото-теле-радио устахонаси, пойафзал ремонти, мотоцикл созлаш устахонаси, «Химчистка цехи» очилсин».

Бундай янгилик кимни хурсанд қилмайди дейсиз. Бунинг устига, комбинат раҳбарларининг сўзи билан иши бир чиқиб қолди. Қарорлар бажарилди, ваъдалар ўринлатилди, цехлар ишга тушди Бундан ҳамма мамнун бўлди.

1968 йилда ишга туширилган маиший комбинат уйи аҳолига туппа-тузук хизмат қила бошлади. Ҳатто кўчма маиший хизмат машинаси ҳам колхозларга келиб, меҳнаткашлардан буюртмалар ола бошлади. Лекин орадан икки йил ўтар-ўтмай, бу хайрли ишларга кўз тегди. Бирин-кетин аҳолига маиший хизмат кўрсатиш турлари камайтирила бошланди. Мана энди 2-РТС посёлкасида сартарошхона-ю, кийим тикиш хонаси қолди. Бунинг устига, колхоз қишлоқларига келиб буюртма оладиган маиший хизмат уйи машиналари икки йилдан буён қорасини кўрсатмай қўйди.

Ажабланарли жойи шундаки, комбинат раҳбарларининг ҳисоботига қараганда, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш йилдан-йилга кўпайиб боряпти. Нега десангиз, маиший-хизмат объектлари йўқ бўлиб кетгани билан қоғоздан ўчгани йўқ.

А. Турдиевнинг редакцияга ёзишича, районда пахта йиғим-терими қизғин бошланган. Лекин маиший хизмат кўрсатишда яхши томонига ўзгариш бўлмаяпти.

ТРЕСТГА ПУЛ КЕРАК

Одамлар орасида «Олишда кирар жоним, беришда чиқар жоним» дейдиган хасислар ҳам топилади. Уларнинг мақсади олсаю, олдирмаса. Бундай тоифадаги одамларгина эмас, ташкилотлар ҳам бор, деса ҳеч кимнинг ишонгиси келмайди. Ана шундай ишонмайдиган кишиларга бир далил келтирмоқчимиз.

Шаҳар газлаштириш трестига пул керак бўлиб қолди. Трест пулни қаердан олади? Хўжалик ҳисобидаги ташкилот бўлганлиги учун албатта буюртмачилардан олади. Буюртмачилар эса оз эмас, навбат кутиб туришибди. Ўз поселкаларини тезроқ газлаштириб, меҳнаткашларнинг ишини осон қилишга бел боғлаган совхозлардан бири трест ҳисобига нақд 108 минг сўм ўтказиб берди. Бундан ташқари, совхоз ишчиларидан 19 минг сўм тушди.

Шунча пул олингандан сўнг эвазига бирор иш ҳам қилиш керак-да. Янгийўл шаҳридаги 8-газлаштириш тресги Свердлов қишлоқ Советидаги Свердлов номли совхоз территорияси томон хандақ қазиб, труба ётқиза бошлади. Қарабсизки, буюртмачи ҳам хурсанд, пудратчи ҳам. Мана энди ишни тўхтатса бўлаверади. Нега десангиз, посёлкаларни газлаштириш учун трестга пул ўтказишга тайёр турган колхозлар кўп.

Трест бошлиғи С. Я. Хожибеков Свердлов номли совхозни газлаштириш учун ҳаммаси бўлиб 127 минг сўм пул олганлигини унутиб юборганига кафил бўла олмаймиз. Лекин газ қувурлари қаерга кўмилганлигини аллақачон эсидан чиқариб юборган бўлса керак. Чунки орадан анча-мунча эмас, роса тўрт йил ўтиб кетди-да.

САВЛАТИГА ИШОНМАНГ

«Партия XXII съезди» колхозининг марказий қишлоғидан ўтган кишилар бу ернинг ободлигини кўриб қойил қоладилар. Айниқса, қишлоқ марказида қурилган болалар яслиси биноси замонавийлиги, ҳушбичимлиги билан ажралиб туради.

Лекин бу бинонинг савлатига ишонманг. Ясли биноси қурилиши аллақачон битган, колхоз уни миннатдорчилик билан қабул қилиб олган бўлса ҳам, бу ерда эркатойларнинг овози эшитилмайди. Боғча эшигига катта қулф осиб қўйилган.

Колхозчиларнинг ясли қачон ишга туширилади деб берган саволларига Қашқадарё область, Қамаши районидаги «Партия XXII съезди» колхози раҳбарлари «Яқинда» деб жавоб беришмоқда. Алдагани бола яхши деб ўйлаётган колхоз раҳбарлари ўзларини алдамаётганмикин?

И. ХАЙДАРОВ.

ЯНГИ МАРОСИМ, ЯНГИ АНЪАНАЛАР УЧУН

ТУРМУШ ВА МАДАНИЯТ

Илғор маросимлар

*

Исрофгарчиликка йўл қўйилмасин

Ёзувчи ён дафтаридан

*

Ишчилар анъанаси

Қалбларда қувонч, севги ва севинчдан чеҳраларда табассум. Бу дақиқалар бир умр ёдда қолади. Куёв-келинга тутқазилган қучоқ-қучоқ гул, ЗАГС ходимасининг табригию дўстлар муборакбоди—булар тўйларимизнинг дебочаси. Мана бу бахтиёрлар ҳам янги оила қурилганлиги ҳақида шаҳодатнома оладилар.

*

ЗАВОД «Лубинда ёшларни армияга кузатиш маросими ўтарди. Совет Иттифоқи Қаҳрамони С. Абдуллаева сўз берилганда, йигитларнинг уни жим кутиб олишди. Унинг сўзларини жон қулоғи билан тинглашди:

— Бугун биз бир гуруҳ ёшларни Совет Қуролли Кучлари сафига кузатаяпмиз, — деб сўзини бошлади С. Абдуллаев. Армияда хизмат қилиш ҳар бир совет гражданининг фахрли бурчи. Она-Ватанни севишнинг ўзи ҳеч нарса эмас. Уни истаган ҳар қандай ҳимоя қилишга шай туриш ва бунда ғалабага эришиш сирларини эгаллаш даркор. Бизнинг ота-боболаримиз революция ғалабаларини, меҳнат [illegible] социалистик тузум самараларини қўлда қурол билан ҳимоя қилдилар. Бепоён Ватанимиз саодатларининг даҳлсизлигини, совет кишиларининг тинчлигини сақлашдек шарафли вазифа бугунги ёшлар зиммасида. Улар ота-боболаримизнинг жанговар анъаналарининг муносиб давомчилари бўладилар, деб ишонч билан айта оламиз. Сизларга ҳарбий хизматда муваффақиятлар тилаймиз.

Минбарга меҳнат ветеранлари, ота-оналар кўтарилдилар ва бўлажак жангчиларга Ватанга садоқат билан хизмат қилиш тўғрисида наказ бердилар.

«Ташкентнабель» заводида баҳор ва кузда ёшларни ҳарбий хизматга кузатиш маросими ана шундай тантанали руҳда ўтади. Корхона маъмурияти, партия ва комсомол комитети ишчи ва хизматчиларни ҳарбий ватанпарварлик руҳида тарбиялашга алоҳида эътибор бермоқда. Меҳнат ветеранлари, Улуғ Ватан уруши иштирокчилари билан ёшларнинг учрашувлари тез-тез ташкил этилаётир. Бу, ёшларни она-Ватанимизга садоқат руҳида тарбиялаш билан бирга, жонажон корхоналарига муҳаббат руҳида тарбиялашга ҳам [illegible] беради. Уларнинг коллектив билан алоқаси мустаҳкамланмоқда. Шунинг

СОЛДАТ ЗАВОДГА ҚАЙТДИ

учун ҳам солдатлар ҳарбий хизмат муддати тугагач, ўз севимли корхоналарига қайтиб келмоқдалар.

Бошқа тенгдошлари каби Саша Горшков, Михаил Косинов ҳам ҳарбий хизмат муддати тугагач, ўз жонажон заводлари «Ташкентнабель»га қайтиб келишди. [illegible]

[illegible]

Ф. ЛОБЗИН.

ЯНГИЛИККА КЕНГ ЙЎЛ

ХАЛҚИМИЗНИНГ турмуши йилдан-йилга фаровон бўлиб бормоқда. Беш йиллик планларнинг амалга оширилиши, халқ хўжалигини ривожлантиришда меҳнаткашларнинг фидокорлиги туфайли янги-янги ютуқларга эришилаётганлиги турмушимизнинг тобора гўзал бўлиб бораётганлигида, дастурхонимиз файзида ўз ифодасини топмоқда. Халқ фаровонлигининг ошиши, меҳнаткашлар турмуш даражасининг муттасил яхшиланиб бориши маънавий ҳаётимизда ҳам ўз аксини топяпти. Гўзал давримизга хос янги анъаналар, янги маросимлар вужудга келмоқда.

Район Совети ва унинг депутатлари замонамиз талабларига жавоб берадиган энг яхши анъаналарни қарор топтириш ва ривожлантириш тўғрисида ғамхўрлик қилмоқдалар. Чунончи, армия сафига кузатиш маросими ҳар йили ўтказиладиган анъана бўлиб қолди. Совет Армияси сафида хизмат қилишга отланганлар шарафига митинглар ўтказилади, концертлар берилади. Хуллас, ҳарбий хизматга чақирилувчилар байрами зўр тантана ва хурсандчилик билан ўтмоқда.

Саноат корхоналари мактабларда 10-синфни битирувчилар билан меҳнат ветеранлари ва ишлаб чиқариш илғорларининг учрашувларини ўтказадилар. Мустаҳкам традицияга айланган бундай учрашувлар ёшларга касб танлашда, ҳаёт йўлини тўғри белгилаб олишда катта ёрдам бермоқда. Бу соҳада 3-тикувчилик фабрикаси коллективи, айниқса, намунали иш қилаётир.

Сўнгги йилларда район меҳнаткашлари орасида ўзаро ёрдамлашиш, ҳашар каби қадимдан сақланиб келаётган энг яхши анъаналар янада ривожланди. Ҳашар йўли билан район территориясини тозалаш, баҳорда ариқ ва зовурларни тозалаш, турли дарахт кўчатлари ўтқазиш қоидага айланиб қолди.

Лекин янгиликнинг енгиши учун унга ёрдамлашиш, кенг йўл очиб бериш талаб қилинади. Республика ва область газеталарида айрим тўй-ҳашамларнинг ҳаддан ташқари дабдабали ўтказилаётганлиги, исрофгарчиликка йўл қўйилаётганлиги жуда тўғри танқид қилинмоқда. Тўқликка шўхлик қилиб исрофгарчиликларга йўл қўйиш билан мутлақо келишиб бўлмайди. Бу соҳада район Совети ва унинг депутатлари зиммасига ҳам жуда катта масъулият тушади. Шуни ҳисобга олиб, биз маҳалла комитетларининг раислари, секретарлари йиғилишини ўтказдик. Бу йиғилишда тўйлардаги ортиқча харажатларга, исрофгарчиликка чек қўйиш юзасидан фикрлашиб олинди.

Шу кунларда район маҳаллаларида аҳоли умумий йиғилишлари бўлиб ўтмоқда. Меҳнаткашлар тўй маросимларининг қандай ўтиши тўғрисида ўз фикрларини билдирмоқдалар. Маҳаллий Советлардан тўйлардаги ортиқча харажатлар, бефойда ҳашаматларни тугатишни, уйланиш маросимларини халқимизга хос камтарлик, одоб билан ўтказишни таклиф қилмоқдалар.

Мана, Октябрь районидаги Қоратош маҳалласи аҳолисининг 26 августда бўлиб ўтган умумий мажлиси қароридан бир парча: «Никоҳ тўйларида камида 6—8 машина, 5-6 соатлаб шахсий кишиларга хизмат қилиб, давлатга зарар келтиради. Бундай машиналарни автобазалардан расмийлаштириб олишни қоида қилиб қўйишни талаб қиламиз. Давлат машинаси билан шахсий кишиларга «холис» хизмат кўрсатадиган шоферларга нисбатан маъмурий чора кўришни талаб қиламиз».

Оқилон маҳалла аҳолиси умумий йиғилишининг қарорида бундай дейилади: «Отарчиларга қарши қатъий кураш олиб боришда актив иштирок этиш молия органлари ходимларидан сўралсин».

Район Совети ижроия комитети меҳнаткашларнинг бундай талаб ва истакларини эътиборга олиб, тўйларни тартибли ўтказиш, исрофгарчиликларга йўл қўймаслик, меҳнаткашларнинг пешана тери билан топган пулларига чанг солаётган отарчиларни тийиб қўйиш, машиналарни ясатиб кўча қоидаларини бузиб тўйларга хизмат қилаётган шоферларни, тўй-ҳашамларда микрофон ўрнатиб аҳоли тинчлигини бузаётган кишиларни тартибга чақириш чораларини кўрмоқда.

Бунинг учун аввало маҳаллаларда кенг тушунтириш ишлари олиб борилмоқда. Лекторийларда янги маросимлар, анъаналар ҳақида суҳбатлар ўтказиляпти. Янги шаҳар, Илғор маҳаллаларида ёшларнинг намунали комсомол тўйлари ўтказилди. Ҳар бир маҳаллада маросим комиссиялари тузилмоқда. Эндиликда тўйлар маҳалла активлари ва оқсоқоллари билан бамаслаҳат, камтарона ўтказилиши керак.

Янги, замонавий анъаналарнинг қарор топишида, тўйларимизнинг чиройли, чегараси билан, меъёрида ўтишида район Совети депутатлари ва активлари ташаббус кўрсатишлари керак.

Ғ. АБДУРАСУЛОВ,

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Октябрь район Совети ижроия комитетининг раиси.

Саид АҲМАД.

ТЎЙ МАВСУМИ

АНДИЖОННИНГ кўп қувончли тантаналарида яйраганман.

Минг тасанно деса арзигулик тўйларида ажиб хушовоз хонандалар хонишини эшитганман.

Бу тўйларда шеърхонлик, назокат тўла аскиялар, йигитлар ижро этган «Андижон полкаси» сира-сира эсимдан чиқмайди.

Гурунч курмаксиз бўлмайди деганларидек, баъзи қолоқ, ўтмиш сарқитларига муккасидан кетган кишиларнинг тўйларига ҳам борганман. Ана шулар тўғрисида гапирмоқчиман, кўрганларимни уч қиссага бўлдим.

Бу қиссаларда бирорта қўшимча гап йўқ. Ҳаммаси рост. Худди фотоаппаратда олингандек тасвирлашга уриндим.

БИРИНЧИ ҚИССА

Бошқа юртга борсам ухлаёлмайдиган одатим бор. Сурнай товуши уйғотиб юборгандан бери меҳмонхона остонасида папирос тутатиб ўтирибман.

Энди ғира-шира бўлиб тонг ёришиб келаётган эди, кеча мен билан самолётда учиб келган ҳамроҳим кўзини ишқай-ишқай зинадан тушиб келди.

— Уйғониб қарасам, жойингизда йўқсиз, — деди у ҳамон, уйқу карахтлигидан чиқолмай, — Юринг, юринг тўйга олиб бораман. Тез бўлинг.

Бу тарафларнинг тўйини кўп кўрганман, боргим келдию унга эргашдим.

— Тўй кеча бўлиб ўтган. Ҳозиргиси нон едиси.

Шаҳарнинг Умарбек гузари тарафга қараб юрдик. Уч юз чоғли кекса-ёш аралаш ўша тарафдан келишарди. Ҳаммасининг қўлтиғида тўрттадан нон.

— Нон бозори шу тарафдами, — дедим ажабланиб.

— Йўқ, — деди ҳамроҳим, — Тўйдан келишяпти-ку.

Тўйхонага ҳам етиб келдик. Кичкинагина ҳовли экан, меҳмонлар ичкарига сиғмагандан ташқарида яна икки юзча киши туриб қолган эди.

— Қачон кирамиз? Жуда одам кўп-ку!

— Тандири чоғроқ шекилли — деди ошнам мени хотиржам қилиш ниятида.

Шу пайт ичкаридан нон қўлтиқлаган кишилар турна қатор бўлиб чиқиб кела бошлашди. Эринмай санадим. Икки юз ўн тўрт киши чиқди. Ҳаммасининг қўлтиғида тўрттадан нон. Ҳозир тандирдан узилганлиги шундоққина билиниб турипти.

Ҳай, ичкарига кирдик. Айвону уйларга, ҳовлидаги сўриларга, столларга, оёқ тарафга, ерга брезент тўшаб жой қилинган. Тонг отган бўлишига қарамай электр лампалари ҳали ҳам ёниб турарди. Кўчадаги столбадан олинган бўлса керак, уни маҳалла монтёридан бошқа киши эплаб ўчиролмайди.

Дастурхонда турли мева-чевалар. Ширинликдан кўра қатлама кўпроқ эди. Кеча базм бўлгани шундоққина билиниб турипти. Ичкиликдан бўшаган шишалар яшикларга солиниб бурчакда тахлоғлиқ турипти. Девор тагидаги икки пақир тўла ейилмай қолиб кетган кабоб, сомса каби закускаларни пашша талаяпти.

Юқорида икки қўшиқчи, уч созанда:

Ҳофизо ширин калом сўзла
тилингни борича,
Ногиҳон етса ажал тил сўзга
келгай-келмагай

деб хониш қилиб туришибди.

Ичкари уйдан юзини пешонабоғи билан тўсган ўртаяшар хотин хофизлар олдига устига кийиқ ёпилган патнис кўтариб борди.

Ашула авжга чиқди-ю, тўхтади. Хотин патнисдан тўртта тўн олиб созандаларга кийдирди. Тўртта тугунда нон, қатламани олдиларига қўйди. Хотин бир жўра атласни қўйнидан чиқариб рубобчига узатар экан, нимадир деб айтди.

— Кечасидаги базмда раққосаси ҳам бор экан шекилли. Атлас ўшанинг ҳаққи, — деди ошнам.

Бир косадан маставани ичиб, ўрнимиздан турдик. Остонада сават-сават иссиқ нон турарди. Чиқаётганларга бир кекса тўрттадан нон бериб турибди. Менга ҳам тўртта нон тегди. Қўлтиққа қисиб ташқарига чиқишим билан ҳайрон бўлиб қолдим. Узун кўча бўйлаб яна уч юздан ортиқ киши ичкарида жой бўшашини кутиб туришарди.

ИККИНЧИ ҚИССА

Уйқусизлик, саҳарда ейилган овқат зўрлик қилдими, бўшашиб ўрнимга ётдим. Ҳали кўзим илинмаган эди, эшик тақилладди. Очдим.

Остонада бундан тўрт йил аввал Кисловодскда бирга дам олган ошнам турарди. Бу одам ваҳима касалига учраб, асабларини даволатиш учун курортга борган эди. У шошиб турган экан, гапни қисқа қилди.

— Боя нон едида кўриб қолдим. Жуда яхши бўлди. Бугун қудамиз куёв чақирди қиляпти. Бирга борамиз.

У курортда юрганда ўғлини уйлантирмоқчи эканини кўп гапирарди. Ваҳима касали ҳам шу тўй тайёргарлиги орқасида пайдо бўлганини айтган эди.

— Ўша учрашганимиздан бир йил кейин ўғилчани уйладим. Бор-йўғимдан ажрасам ҳамки, тўйни катта қилдим. Участкани сотиб тўй қилдим. Ҳозир микрорайонда икки хонали секцияда турибман. Аммо тўй яхши бўлди. Мева-чева, келиннинг кийимларига унча қийналмадик-у, аммо ичкилик билан артистларга кўпроқ кетди. Участканинг пулини асосан шунга сарфладим. Майли, шавла кетса-кетсин, обрў кетмасин. Бугун бирга бўламиз.

Дўстим тайинлаб чиқиб кетди.

Тўй ўтганига 3 йил бўлган. Аммо куёв билан қайин она ҳалигача юз кўришмаган.

Соат 2 да ошнам келиб олиб кетди. Йўлда қудаси кимлигини сўрадим. — Бир бева хотин, алла қайси идорада уборшица. Қурби келмай чақиролмай юрган эди. Мавруди энди келди. Келиним уч бола туғди. Аммо ўғлим ҳали қайин онасининг остонасидан хатлагани йўқ. Бугунга насиб қилган экан. Етмиш киши билан борамиз.

Етмиш йигит (ёш болалар бу ҳисобга кирмайди) кўча тўлдириб кетяпмиз. Олдинда бўйнига шохи қийиқ боғланган оқ қўй. Қўйнинг тўрт оёғига қўнғироқ тақилган.

Қуданинг уйи олдида 5-10 киши қўл қовуштириб кутиб олишди. Остонадан то айвонгача ёзилган оқ поёндоз устидан куёв бола юриб ўтди. Шундан кейин поёндоз талаш бўлиб кетди.

Эркак дастурхончи ҳар биримизнинг олдимизга биттадан патнис олиб келди. Боягi дастурхончи йигит ҳар биримизнинг олдимизга биттадан ароқ, биттадан вино қўйиб кетди. Дастурхон қатлама, чучвараларга тўлди. Корзинка қилиб сўйилган тарвузлар, гул қилиб тайёрланган закускалар келди. Бесабирроқ йигитлар таклифсиз ичиб олишди.

Рубобчи ҳаммадан олдин битта шишани бўшатди. Ашула авжга чиқди. Мастава келди. Кетма-кет ош тортилди.

Ана шундан кейин ичкари уйдан кетма-кет тугун чиқаверди. Етмиш тугун, етмиш кишининг олдига қўйилди. Куёвга жерси пальто, дўппи, туфли, отасига макентош, куёвнинг икки укасига биттадан балонье плашч қўйилди. Менга текканига секин кўз ташладим. Тўртта нон, иккита қатлама, иккита беламор папироси, битта гугурт, битта дастрўмол.

Кайф билан тўйхонадан чиқдик.

— Ёлғизқўл хотин шунча нарсани қаердан олди экан?

Ҳамроҳим аввал бир уҳ тортиб, кейин жавоб қилди:

— Бечора шунинг учун ҳам уч йилдан бери куёви билан юз кўришолмайди. Ҳали бўйнида учта бешик тўйи турибди. Ўзи саксон сўм маош олади. Ишдан кейин келиб уч йил уриниб мана бу қийиқларни тикди. Ёзда гектарчиларга қўшилиб пиёз экди. Жияни колхозда. Ўшанинг томорқасига шоли экди. Уч йил шу алпоз меҳнат қилиб, бугунги куёв чақирдининг харжини тўплаган. Ундан ташқари, уборшица бўлиб ишлайдиган идорадаги хотинлар билан лотерея ўйнаб уч юз олтмиш сўм пул тўплади.

Мен қўлтиғимдаги тугунда бу мунис онанинг уч йиллик пешана тери борлиги, қийиқгулининг кунгираларида унинг қанчалар кўз нури борлигини ҳис қиламан.

УЧИНЧИ ҚИССА

Андижонда Зайнобиддин деган бир ўқитувчи ошнам бор эди. Ўғлини уйлантираётган экан, тўйга айтиб келиб қолди. Йўқ деёлмадим.

Уйини топиш қийин бўлганидан тўйга сал кечикиб борибман. Келинлар келиб базм авжига чиққан экан. Келин тараф элликдан ортиқ хотин билан келибди. Ҳаммаси бола етаклаб келган. Қуда тарафдан келган болага чурқ этиб гапириб бўлмайди. Агар нари тур десангиз қудаларга тегиб кетади. Оғзидан она сути кетмаган ёш болани ҳам иззатлаб ичкилик қўйилган дастурхонга ўтказишга мажбурсиз. Маҳалла болаларининг ҳаммаси шу ерда.

Бундай пайтларда андижонликлар бир усул ўйлаб топишган. Кўпинча шу усул тўйларда оз бўлса ҳам тартибга сабаб бўлади.

Тўй эгаси даставвал киночи билан гаплашади. Прокатга бориб эрталабгача очиқ майдонда кино қўйиб беришни илтимос қилади. Авжи тўй бўлаётган пайтда маҳалланинг нариги бошидаги бирон овлоқ майдонда болаларни қизиқтирадиган жосуслар тўғрисидами, уруш тўғрисидами кино қўйилади. Битта лента тўхтамай тўй тугагунча айлантирилаверилади. Болалар тўйни ташлаб кинога чопишади. Кейинги пайтда бу усул ҳам қўл келмай қолган. Болалар «Бу кинони телевизорда кўрганмиз» деб яна тўйхонага қайтиб келишади. Стол тагидан эмаклаб бориб келин куёв олдидаги шишагача қўл чўзиб олиб кетаверадилар. Шу болалар дастидан на қўшиқ эшитиб бўлади, на табрик сўзларини.

Мен борган тўй ҳам худди шундай бўлди. Тўй эмас, бозор, поезд келиб тўхтаган вокзалга боргандек бўлдим.

Қаттиқ чарчаганимдан Зайнобиддинга чап бериб аста чиқиб кетдим. Барибир меҳмонхонага келиб ухлаёлмадим. Қоқ ярим кечагача карнайларнинг ғат-ғати, магнитофонларнинг тумов қўшиқлари тунни бедор ўтказишга сабабчи бўлди.

Барибир уйқу зўр нарса экан, ухлабман.

Қаттиқ бўкирик, гумбирлаш товушларидан уйғониб кетдим. Сапчиб ўрнимдан турдим. Деразадан ташқарига қарадим. Кўчада капотига духоба ёпилган бир «Волга», бир автобус, устига кўрпа-тўшак, шкафлар ортилган бир юк машинаси турарди. Автобус деразасидан икки карнайчининг боши чиқиб турибди. Тинмай ғатиллайди. Чирманда гумбирлаб турибди. Соатга қарадим. Учдан ўн минут ўтган экан.

Ошхона қоровули билан самоворчи кўчанинг икки бетидаги электр столбасига сим тортиб йўлни тўсиб қўйибди. Машиналар ўтолмай тўхтаб қолган экан.

Келинни олиб кетаётган «Волга»дан бир хотин тушди. Йўл тўсарларга биттадан чорси, биттадан дастрўмол берди. Шундан кейин йўлдан симни олиб ташлашди. Машиналар яна йўлга тушди.

Икки-уч юз метр нарида яна шундай тўсиқ бор экан. Машиналар тўхтади. Тағин қийқириқ, яна ғат-ғат...

Билмадим, тонг отгунча келинни олиб кетаётган карвон неча жойда тўхтади экан. Ҳарқалай эрталабгача ғат-ғат тинмади.

Мен ҳам уйқудан кечиб меҳмонхона балконида ўтириб олдим.

Тонг отди. Магнитофонлар тумов қўшиғини бошлади. Кўчадан нон қўлтиқлаган кишилар ўта бошлади...

ОРЗУ-ҲАВАС ЭМИШ...

Мулоҳазалар, таклифлар

ЯҚИНДА «Совет Ўзбекистони» газетаси саҳифаларида севимли артисткамиз Ҳалима Носирова, шоир Уйғун Рашид ва олим Юсуф Султоновларнинг тўйлар ҳақидаги мақолаларини ўқидим. Мақолаларда кўтарилган масалалар жуда тўғри. Мен жуда кўп тўйларни — тенгсизлик ва адолатсизлик ҳукм сурган замонларда бўлган тўйларни ҳам кўрганман. Бой ва зодагонлар шуҳрат орттириш мақсадида катта-катта тўйлар қилишар, улоқ, кураш, мушакбозлик, дор ўйинлари тонг отгунча давом этарди. Бойларнинг шуҳратпарастлик мақсадида қилган тўйларидан меҳнат аҳли нафратланарди. Чунки, улар бошқаларнинг меҳнати эвазига ана шундай кайфу сафо бўлаётганини яхши билишарди.

Биз ҳозир ажойиб замонда яшамоқдамиз. Ейиш-ичишдан, кийишдан кам эмасмиз. Ҳаётимиз кундан-кун фаровон ва гўзал бўлиб боряпти. Шунинг учун ҳам орзу ҳавас ҳам ошиб кетяпти. Янги-янги анъаналар, маросимлар илдиз отмоқда. Тўйлар янгича ўтказиладиган бўлди. Лекин, янги маросимлардан ортиқча шуҳратпарастлик йўлида фойдаланиш ҳоллари ҳам учраётир. Тўйлардаги ортиқча исрофгарчиликлар ва ёшлар тарбиясига салбий таъсир этаётган ҳангомалар кишининг ғашига тегади. Баъзилар «Тўйимизга 20 яшик ароқ, 10 яшик коньяк, 10 яшик шампанское кетибди», деб мақтаниб юришади.

Мен яқинда бир воқеанинг гувоҳи бўлдим. Никоҳ тўйига йиғилганлар кечани ўтказиш учун педагоглар бошлиғи бўлган бир кишини раисликка тайинладилар. У ўз «хизмати»ни бажаришга киришиш билан «Шишалар очилсин! Қадаҳлар тўлдирилсин» деб «фармон» берди, ўзи «алангали» нутқ сўзлаб бўлганидан сўнг ҳаммани йигит-қизнинг соғлиғи учун ичишга таклиф қилди. Шу ерда ўтирган 9, 10-синф ўқувчилари ҳам бир-бирларига қараб кулиб-кулиб ичиб олишди. Бошқа ёшлар ҳам таклифни рад этишмади. Анча тўйиб ичишди. Охири гангиб, оғзиларидан бемаъни сўзлар чиқа бошлади.

Яна бир тўйда бўлганимда отарчилардан қаттиқ ранжидим. Отарчилардан бир киши ва бир аёл ўртага тушди. Аёл ҳар томонга қараб мақом қилиб эгилиб-букилиб ўйнай бошлади. Рубоб чалаётган киши узуқ-юлуқ мисралардан иборат лапар айтар, ҳамма қичқирарди.

Сув оқару сув оқар,
Сув тагида қум оқар, вояй,
Бу опангиз бўлмаса, айланай,
Каминани ким боқар, вояй.

Кейин суриштирсам, рубобчи ўйинчи жувоннинг эри экан.

Тўйларда бундай номуносиб хатти-ҳаракатлар бўлишининг олдини олиш учун тўйларга раҳбарлик қилиш ишига жамоатчилик диққатини тортиш керак. Ҳар бир қишлоқ Советида, шаҳардаги маҳаллаларда энг обрўли кишилардан иборат тўйларни ўтказиш комиссиялари тузиш керак. Бизда тўй олдидан маслаҳат оши қиладиган одатимиз бор. Ана шу маслаҳат ошида комиссия аъзоларидан бирор киши қатнашиши мақсадга мувофиқ бўлур эди. Бу тўйларни тартибли ўтказишга, уларда исрофгарчиликларга йўл қўймасликка ёрдам берган бўлар эди.

Албатта тўй ўйин-кулгисиз бўлмайди. Шунинг учун тўйларда пул қистиришни ман этиш керак. Бу отарчиларни ҳам бир оз тийиб қўяди.

Ичкиликбозлик энг ёмон иллат. Кўпгина жиноятлар ичкиликбозлик орқасида рўй бермоқда. Ишчи районларидаги ошхоналарда спиртли ичимликлар сотиш таъқиқлаб қўйилган. Бу жуда тўғри ва яхши натижалар бермоқда. Тўйларда ҳам ичкилик ичишни ман этиш лозим. Бу тўйларнинг тартибли, хушчақчақ ҳамда кўнгилли ўтишига имкон берган бўлур эди.

М. ҲАМИДОВ.

Республика аҳамиятига эга бўлган шахсий пенсионер.

ИЛҒОР УСУЛЛАР ЎРГАНИЛМОҚДА

Тошкентда ўз-ўзига хизмат усулида савдо-сотиқни ташкил қилишга бағишланган икки кунлик семинар ўтказилди. Семинарда савдо бошқармаларининг бошлиқлари, торгларнинг директорлари, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришга раҳбарлик қилувчи министрликлар, республикадаги бошқа идораларнинг вакиллари қатнашди. Республика савдо министри Ғ. Ғ. Юсупов КПСС XXIV съездининг талаблари асосида савдо ходимлари олдида турган вазифалар тўғрисида доклад қилди. Савдо-сотиқнинг янги формалари тўғрисида қилинган бир қанча докладлар ҳам тингланди.

Семинарда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Т. Н. Осетров нутқ сўзлади.

Семинар қатнашчилари Тошкент ва Чирчиқ илғор магазинлари фаолияти билан танишишди. (ЎзТАГ).

ЎЛКАМИЗ НОЗНЕЪМАТЛАРИ

ФОТОЛАВҲАЛАР

ШАКАРИСТОН, ШАРБАТИСТОН — ЎЗБЕКИСТОН

Шундай қутлуғ дастурхонни тасаввур қилинг-а: унда узумнинг уч юз хили, шафтолининг олти юз тури, нашвати ва олманинг юзлаб нави, яна сон-саноқсиз полиз ва сабзавот маҳсулотлари муҳайё бўлсин. Бунда қирмизи анордан тортиб тимсиёҳ олхўригача, кўзмунчоқдек жийдадан қуёш рангли мандарингача терилган бўлсин. Бундай тўкин дастурхонни кўз ўнгингизга келтириш учун саҳий Ўзбекистон тупроғига бир назар ташласангиз бас. Мана, Тянь-Шань тоғларидан Сурхон адирларигача, Мирзо чўлларидан Қорақалпоқ оролигача — серқуёш Ўзбекистон боғларга бурканган. Бир боғларки бу — нақ жаннат!

Ҳурматли меҳмонимиз, Сизни қаерга бошлай, Каттақўрғон кишмиши-ю, Самарқанд соякисигами, Наманган чилгиси-ю, Паркент узумигами! Марғилон шафтолиси-ю, Олтиариқ анжиригами! «Халқобод» боғларига ташриф буюриб, Усмон ота Юсупов қўллари билан экилган юз хил мевадан татиб кўрасизми! Бай-бай, ҳусайни ва ҳасайнилардан бол томиб турибди. Ёки Ойқор этагидаги «Баҳмал» боғларидан тоғ олмалари ва нашватиларини терасизми! Кува, Варганза, Дашнобод, анорзорларини сайр этиб, мевалар маликаси қошида пол турасизми!

Ўзбекистон боғлари бу. Шакаристон, Шарбатистон — болга ботган Ўзбекистон. Поёни йўқ боғларининг шаънига, ҳар сиким тупроғинг шаънига минг достон битилса камлик қилур.

С. ҚОДИРОВ,
Ш. УБАЙДУЛЛАЕВ,
Ю. ЗИЕДОВ.
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

«ТУ—144» СОФИЯДА

СОФИЯ, 7 сентябрь. (ТАСС). Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Болгария ҳукуматининг таклифига биноан Болгарияда социалистик революция ғалабасининг 27 йиллигини байрам қилишда қатнашиш учун «ТУ-144» самолётида ана шу ҳаво лайнерининг бунёдкорлари делегацияси Софияга келди. Самолётнинг бош конструктори Алексей Туполев делегацияга бошчилик қилмоқда.

Самолёт парвози 16 минг метр баландликда соатига 2200 километр тезликда ўтди.

Совет делегациясини кутиб олиш учун ва товушдан тез учадиган совет самолётини томоша қилиш учун Болгария пойтахтининг минглаб меҳнаткашлари келишди.

АТОМДАН ТИНЧЛИК МАҚСАДЛАРИДА ФОЙДАЛАНИШ УЧУН

ЖЕНЕВА, 6 сентябрь. (ТАСС). Бугун Женевадаги Миллатлар Саройида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти атом энергиясидан тинчлик мақсадларида фойдаланиш IV халқаро конференцияси очилди. Катта конференциялар залида жаҳоннинг 75 мамлакатидан, шу жумладан СССРдан келган салкам 4 мингта қатнашчи йиғилди. Улар орасида Украина ССР ва Белоруссия ССР делегациялари ҳам бор. ГДРдан бу ерга келган бир группа олимлар конференциянинг ишини кузатиб турипшибди.

Конференцияни раис Глен Сиборг (АҚШ) очди. Конференция аҳли БМТ бош секретари У Тан мактубини, Г. Сиборг нутқини ҳамда атом энергияси халқаро агентлигининг бош директори С Эклунд нутқларини тинглади.

Совет делегациясининг бошлиғи, СССР атом энергиясидан фойдаланиш давлат комитетининг раиси А. М. Петросянц СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин мактубини ўқиб эшиттирди. Мактуб зўр эътибор билан тингланди.

Конференцияда атом энергияси ва атом энергияси ишлатиладиган турли соҳалар, ядро ёқилғиси, соғлиқни сақлаш, изотоп ва радиациядан амалий фойдаланиш проблемалари, ядро энергияси ва ядро техникасидан фойдаланишнинг халқаро жиҳатларига доир кенг кўламдаги масалалар қараб чиқилади.

ХАЛҚ МАНФААТЛАРИГА ЗИД ПЛАНЛАР

ВАШИНГТОН, 7 сентябрь. (ТАСС). Иш ҳақини ва нархларни бир нуқтада сақлаб туриш президент Никсоннинг долларни қутқариб қолиш мақсадида эълон қилган фавқулодда программаси таркибий қисми бўлди. Энди Вашингтонда ҳукумат идоралари бу планнинг иккинчи қисмини сoят махфий равишда ишлаб чиқмоқдалар. «Вашингтон ивнинг стар» газетасида босилган хабарда айтилишича, Никсоннинг топшириғига биноан бу ишни президент ҳузуридаги иқтисодий кенгашнинг аъзоси Г. Стейн бошчилигидаги махсус оператив группа бажармоқда.

АҚШдаги миллион-миллион меҳнаткашларнинг турмуш даражасига катта зарар берган бу тадбир, яъни иш ҳақини ва нархларни оширмай бир нуқтада сақлаб қолиш дастлаб Америка халқига 90 кунга мўлжалланган «мувaққат чора» деб тақдим этилган эди. Бу «тадбир»нинг иккинчи поғонасига доир планлар ишлаб чиқилаётганлиги АҚШ ҳукумати халқ манфаатига зид бу тадбирнинг амал қилиш муддатини номаълум муддатга чўзишни кўрсатиб турибди. Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, бу планлар касаба союз раҳбарларига ҳам билдирилмай ишлаб чиқилмоқда.

БУГУН — БОЛГАРИЯ ОЗОД ЭТИЛГАНЛИГИНИНГ 27 ЙИЛЛИГИ

ТОНГГИ ЮЛДУЗ

...Самоков — Болгариянинг муборак даргоҳларидан бири. Икки юз йил илгари шу жойда дастлабки китоблар нашр қилинган. Ундан ҳам илгари шаҳар яқинида темир маъдани қазиб чиқарилгани ва эритилганидан далолат берувчи ёдгорликлар авайлаб сақланмоқда. Металлдан ясалган илк буюмлар ҳам кишини мафтун этади. Бу шаҳар қадим худди шу ҳунари билан ном чиқарган. Булар меҳнаткаш болгарлар қадим-қадимда ўз еридан маъдан қазиб олгани ва ундан турмушга керакли буюмлар ясай билганлигидан далолат беради.

...Ўтган асрда Болгария усмонли туркларнинг беш юз йиллик зулм-истибдодидан рус армияси кўмагида халос қилинди. Шундан кейингина илк геологик экспедициялар тузилиб мис, рух, марганец сингари метал конлари очилган ва мутахассислар металлургия саноатини вужудга келтириш мумкинлиги хусусида дастлабки мулоҳазаларини айтганлар.

Бироқ бундан чет эл капиталистик монополияси манфаатдор эмасди. Улар бошқа мамлакатлардан тайёр металл буюмлар келтириб пуллашдан наф кўрардилар. Шу туфайли маҳаллий халқ ҳунармандчилигини ривожлантириш, болгар металларини ишлатиб, буюм ясашга кўп замонлар тўсқинлик қилиб келинди. Биринчи болгар давлати тузилиши VII асрга тўғри келади. Кейинги даврларда Болгария ерлари турли босқинчи ва талончилар томонидан забт қилинди. Ўн биринчи асрнинг боши ва ўн иккинчи асрнинг охирларида Болгария Византия империяси асоратида сақланди. Ўн тўртинчи аср охиридан усмонли турклар исканжасига тушгач болгар халқи ўз сиёсий мавқеини тиклаш, сиёсий ҳақ-ҳуқуқ, эркинликни қўлга киритиш учун кўп вақтлар мобайнида золимлар ва забткорларга қарши кураш олиб борди.

Социализмнинг тонгги юлдузи чарақлаб кўринмаганида — Болгарияда халқ ҳокимияти барпо этилмаганида болгар меҳнаткаши турмуши ўша аҳволида қолаверар ва бундай турмушлик қачонгача давом этиши ноаниқ эди. 1944 йилнинг 9 сентябрида немис-фашистлар сиртмоғидаги аламзада халқ қуролли қўзғолон кўтарди. Совет Армияси кўмагида Болгария Гитлер фашизми асоратидан қутилди ва халқ ҳокимиятини ўрнатди. Шунинг учун ҳам болгар халқи ҳар йили 9 сентябрни миллий байрам — озодлик куни сифатида шодухуррамлик билан нишонлайди.

Бугун Болқон ярим оролида — Болгарияда тонг юлдузи чарақлаган куннинг 27 йиллиги тантанали байрам қилиняпти. Бу озодлик байрами социалистик мамлакат халқ ҳокимияти йилларида хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида қандай ютуқларни қўлга киритаётганлигининг ҳам ёркин намойишига айланажак.

Социалистик революция ғалаба қозонган дастлабки йилдан бошлаб, Болгария юксалиш ва тараққиётнинг ойдин йўлига чиқиб олди. Бугунги Болгария — ривожланган саноат мамлакати. Домна ва мартен печларида металл эритилмоқда. Машинасозлик камол топмоқда. Нефть ва бошқа ерости бойликлари қазиб олиняпти. Болгария саноат маҳсулотларини кўпгина хорижий мамлакатларга экспорт қилинади. Жаҳонга манзур бўладиган ажойиб кемалар ясаб чиқариляпти.

Болгария завод-фабрикалар, электр станция ва аэродромлар қуриш учун бошқа мамлакатларга комплекс ускуналар етказиб берадиган даражага етди. Болгар халқининг йўлбошчиси Георгий Димитров, **биз ўн йил ичида шундай даражага эришамизки, бошқа мамлакатлар ўз шароитларида бу даражага етгунча юз йилларча вақт сарфлайдилар,** деганида социализмнинг яратувчилик қудратига мутлақо ишонган эди. Болгар халқининг улуғ фарзанди бунда Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг ҳамкорлигини ҳам назарда тутганди.

Болгария Компартиясининг шу йил бўлган X съездида ажойиб рақамлар қиёс қилинди: ўтган беш йилда саноат ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари орасидаги тафовут 80:20 процент бўлди. Экономикани ривожлантириш суръатлари жиҳатидан бу мамлакат дунёда олдинги ўринлардан бирига чиқиб олди. Съезднинг олтинчи беш йиллик план юзасидан қабул қилинган ҳужжатларида социал-иқтисодий юксалишнинг бош йўли белгилаб берилди. Унда илмий-техника революцияси ютуқларидан фойдаланиб, экономикани комплекс юксалтириш, ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини, тинмай ошириш, шу тариқа аҳолининг ўсиб бораётган моддий-маънавий эҳтиёжларини қондириш режалари белгиланди.

Янги шаҳарлар, улкан корхоналар, зилол сунъий денгизлар, уй-жой кварталлари қурилаётганлигини кўп жойларда кўрдик. Заводлар бир-икки йилда фойдаланишга топширилаётганлигини мароқланиб, фахрланиб ҳикоя қилишди. Болгариянинг бундай шаҳдам қадамлар билан илгарилаб боришига кўмаклашувчи дўстлари бор. Болгария Халқ Республикаси — Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг тенг ҳуқуқли аъзоси, болгар халқи Совет Иттифоқини ўзининг халоскори дебгина эмас, экономикани юксалтиришда доимий ёрдамлашувчи энг яқин ҳамкори деб ҳам билади, совет халқидан бир умрга миннатдор.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ ҚОБИЛ, Афғонистон ҳукуматининг бу ерда эълон қилинган баёнотида Исроил Ғаза секторини ўзлаштириб олишга уринаётганлигини Афғонистон қоралайди, дейилади. Исроил Араб территорияларини оккупация қилиб туришни ва Ғаза шаҳрининг туб аҳолисига нисбатан ирқий камситиш сиёсатини давом эттириб, деб таъкидланади баёнотда, халқаро қонунларни поймол қилишдан ташқари, Яқин Шарқда одилона тинчликка эришув йўлида жиддий тўсқинликлар вужудга келтирмоқда.

◆ ПАРИЖ. Франциянинг Нант ва АНЖ шаҳарларидаги темир йўлчиларнинг забастовкаси ғалаба билан тугади. Забастовка натижасида маъмурият июнь ойида бўлиб ўтган миллий забастовкада қатнашган уч нафар темир йўлчига нисбатан жазо чораларини қўллаш ниятидан воз кечишга мажбур бўлди. (ТАСС).

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ҲАР БИР ОИЛАНИНГ МАНФААТИ УЧУН

Госстрах

Страхование шартларини яхшилаш ва аҳолининг манфаатларини тўла қондириш учун 1969 йилда уй буюмлари кўнгилли страхованиесининг янги қоидалари қабул қилинди.

СССР гражданлари қуйидаги уй буюмларини кўнгилли страхование қилиш учун, Госстрах органлари билан шартнома тузадилар, шунингдек СССРда яшовчи чет элликлар ва гражданликлари бўлмаган шахслар билан ҳам шартнома қилинади: мебель, кийимлар, идиш-товоқлар, радиоприёмниклар, телевизорлар, холодильниклар, музика асбоблари, китоблар, спорт инвентари, овқатланиш маҳсулотлари.

Страхование қилинган буюм нобуд бўлса ёки шикастланса ўт тушиши, портлаш, сув тошқини, ер қимирлаши, кучли шамол, жала, табиий офат, иситиш системаси, водопровод ва канализация тармоқларининг бузилиши, қўшни бинодан сув кириши, ҳамда ўғирлаб кетилганда страхование суммаси тўланади.

Уй буюмлари хоҳлаган суммага страхование қилиниши мумкин, лекин у мавжуд давлат савдо нархидан ошиб кетмаслиги шарт.

Страхование шартномалари бир йилга, ҳамда 2 ойдан 6 ойгача тузилади.

Буюм турган қурилишнинг ўтга чидамлилигига ва жойлашган жойига қараб 100 сўмдан бир йилга тўлов 10 тийиндан 30 тийингача тўланади.

Страхование шартномаларини Госстрах агентларини чақириб ишхона ёки турар жойларида расмийлаштиришлари мумкин.

Ўзбекистон ССР Госстрах Бош бошқармаси.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Музланган — «ЎЗБЕКИСТОН», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «ЧАЙКА», «СПУТНИК» (кундуз ва кеч-қурун), САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 11, 1 ва 3 да).

Учинчи қиз (кундуз соат 1, 5, кеч 8.45 ва 10.30 минутларда), **Эгер юлдузлари** (кундуз соат 2.30 ва кеч 6.30 минутларда) — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ».

Сангам (3 серия, ўзбек тилида, кундуз соат 4.20 минутда), **Ўтган кунлар** (ўзбек тилида, кеч соат 8.20 минут ва 10 да) — НАВОИЙ номли.

Журъатли хоним — «КЎКЧА», «ДРУЖБА» (тоқ соатларда).

Рюбецаль сари йўл — ҲАМЗА номли (тоқ соатларда).

Ёввойи қалб (кундуз соат 12, 2, 4 ва кеч 6 да), **Денгиз қўшиғи** (тоқ соатларда) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Ҳомий — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

Қизни изланг — «МОСКВА» (кеч соат 9.20 минутда).

Музика садолари — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 5 ярим ва кеч 8 яримда).

Ҳалокат қалъаси — «ВОСТОК» (жуфт соатларда).

ЁЗГИ БИНОДА

Ёввойи қалб — ТЕЛЬМАН номли.

Журъатли хоним — «ФЕСТИВАЛЬ».

Музланган — «ХИВА».

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг «Партия турмуши» — «Партийная жизнь» журнали коллективи журнал редколлегиясининг аъзоси, Тайёрлаш ва қишлоқ хўжалиги ишчи—хизматчилари касаба союзи Республика комитетининг раиси И. Н. Муҳиддиновга онаси

Бегим МУҲИДДИНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси №26. Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683, Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469, 337221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455, Халқаро ҳаёт — 337221, Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780, Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 331216. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451, Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424. Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 338142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ, Андижон — 48—85. Бухоро — 3—31—42. Қарши — 38—42, Нукус — 42—62. Самарқанд — 31—972. Термиз — 54—01. Урганч — 34—55. Фарғона — 4-29-44. Гулистон — 22-09.